

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 186. Qualiter exspiret officium Inquisitoris Hæreticæ pravitatis, & qualiter Inquisitor revocari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

vifum, five conjunctim procedunt, etfi unus sine altero procedere nequeat ad sententiam definitivam condemnatoriam hæretici, poffit tamen unus sine altero procedere ad sententiam definitivam, per quam reus omnino abfolvatur, quia delictum non probatur; vel ad interlocutoriam, habentem vim definitivæ per quam reus abfolvatur à tortura vel alia pœna; Arg. *cit. Clem. 1.* ubi cum folum dicitur, unum eorum sine alio non poffe ferre sententiam condemnatoriam contra hæreticos, videtur permitti, ut unus sine alio ferre poffit sententiam abfolutoriam feu pro hæreticis, ita tenent gl. *in cit. Clem. 5. propter quod. v. contra eos. Clar. §. hærefis. n. 5. Mol. cit. d. 28. n. 15. Farin. cit. q. 186. n. 60. Azor. cit. c. 28. q. 16. apud Pirh. n. 150.* dicentes, hanc sententiam ftando juri communi effe communiorem & probabiliorem. Pirh. tamen ipfe oppofitam sententiam juftiorem, æquiorẽ & magis receptam pronunciat; eò quod licet textus *cit. Clem. loquatur folum expreffè de fententia condemnatoria, eo ipfo tamen, quòd communicatio proceffuum inter utroque præcedat fententiam, ut examinetur, utrum reus abfolvendus, an condemnandus fit, tacitè etiam requiritur, ut reus non abfolvatur ab uno folum Judice sine alio, ficut non poffit condemnari ab uno folo, fimiliter juxta *cit. Clem. 5. propter quod,* tamen, dum Epifcopus & Inquifitor fimul procedunt, unus sine alio hæreticum inquirere, citare, capere, incarcerare, vincire poffit; non tamen unus sine alio illum in durum arctumque carcerem, qui magis pro pœna quam cuftodia fit, compingere poffit. gl. *ibid. v. ipfo jure. Farin. n. 62. & 67. Pirh. h. l. c.* Notandum item quòd ad citationem, quòd fi citetur idem eodem tempore ab Inquifitore & Epifcopo, procedente ex delegatione Papæ, quia citatus exemptus eft ab ejus jurisdiftione ordinaria, citatus comparere poffit coram quo maluerit. *Farin. n. 95. fi tamen citatus tanquam fubditus Epifcopi poteflate illius ordinaria, comparere potius debet coram Inquifitore; quia jurisdiftio delegata à Papa Inquifitori major eft poteflate ordinaria Epifcopi. Azor. l. c. q. 8. Farin. l. c. n. 87. & feq. Pirh. n. 152.**

2. Relp. Ad fecundum: idem de pluribus Inquifitoribus in eadem provincia dicendum, quòd dictum de Epifcopo & Inquifitore in eadem dicecefi, juxta *c. ut officium. h. t. in 6.* Unde, ut jam dictum, fi Papa contra aliquem vel aliquos fpecialiter & expreffè designaffet Inquifitorem, reliqui Inquifitores generaliter designati nullatenus de tali caufa cognofcere poffent, etiam fi cognofcere incepiſſent; quia illa delegatione facta cenfetur Pontifex illam caufam fibi & illi fpecialiter delegato advocare, & conſequenter aliis potefatem de ea cognofcendi interdiceret. *Pegna. l. c. q. 46. comm. 45. verſ. fed obiter. Molin. l. c. n. 9. Farin. n. 25. Caftrop. l. c. n. 15. Arg. c. ut noſtrum. de appell. & C. ſtudiſti. de off. delegat.* Unde ut *Caftrop. cum Mol. l. c. fi Inquifitor ille fpecialiter deputatus obeat, aut alia caufa iſta illius jurisdiftio deficeret, non poterunt Inquifitores generaliter deputati, neque Epifcopus de iſta caufa cognofcere, quia jam fuit Pontifici advocata, & ab eorum jurisdiftione fublata, & fi hic Inquifitor fpecialis ad illius cognitionem indigeat informationibus & depositombus factis apud alios Inquifitores, à quibus dicta caufa capta cognofci, poterit illos compellere ad eas fibi exhibendas, juxta *C. ut commiſſi. h. t. in 6. verſ. nec non. Farin. Mol. Caftrop. l. c. Scacc. de jud. c. 67. num. 10.* modeſtè tamen & amicabiliter primò*

expetendæ, aliàs inconſultò Papæ non extorquendæ.

Quæſt. 186. Qualiter exſpiret officium Inquifitoris hæreticæ pravitatis, & qualiter Inquifitor revocari poffit?

1. Relp. Ad primum: officium Inquifitoris abſolutè commiſſum non exſpirat morte committentis, etiam re integra; pro ut expreffè ftatuitur in *c. ne aliquis. h. t. in 6.* dum ibi dicitur: *preſenti declaramus edito, ipſum officium inquifitionis, non folum quò ad negotia vivente mandato incepta, fed etiam quò ad integra, & non capta, & quòd plus eſt, quantum quò ad ea, quæ tunc non emerſerant, in favorem fidei poſt committentis obitum perdurare &c.* quemadmodum officium Legati non exſpirat re integra, mortuo Papæ juxta *c. 2. de off. Legat. in 6.* dum aliàs poteftas delegatorum ad caufas cognofcendas re adhuc integra morte mandantis exſpirat, juxta *c. relatum. c. gratum, c. licet. de off. jud. deleg.* Intelligendumque hoc ipſum, non tantum de officio Inquifitorum immediatè à Papa deputatorum, fed etiam conſtitutorum à Congregatione Cardinalium S. Officii, aliisque potefatem conſtituendi Inquifitores inferiores habentibus; cum hi omnes à Pontifice denominati cenſentur *Azor. p. 1. inſt. mor. c. 28. q. 7. Farin. l. c. q. 186. n. 20. Pegna p. 3. directior. q. 7. & 8. comment. 38. & 57. Caftrop. l. c. n. 16. Pirh. h. t. n. 153.* quòd ipſum etfi limitent *Jo. And. in cit. C. ne aliquis. gl. 1. Gemin. n. 4. Franc. n. 2. Sylv. v. hærefis. §. 2. n. 3. Decian. pratt. crim. l. 5. c. 20. n. 8.* quos ſequi videtur *Farin. q. 185. n. 22. Arg. c. fi gratioſè. de reſcrip. in 6.* ubi *delegati ad beneplacitum Sedis non finiuntur morte delegantis;* ſecus ſi ad beneplacitum Romani Pontificis &c. ut procedat, ſi talis Inquifitor datus fit ſimpliciter, vel etiam ad beneplacitum Sedis Apoſtolicæ; non verò, ſi datus cum clauſula: *Ad beneplacitum Pontificis,* in quo poſteriore caſu re adhuc integra exſpirare volunt officium Inquifitoris per mortem Pontificis. Veriùs tamen ſentire videntur *Penia l. c. comment. 56. Verſ. fed ut Azor. Caftrop. n. 17. Azor. Pirh. l. c. cit.* officium Inquifitoris per mortem Papæ delegantis non exſpirare, quomodocunque is fit conſtitutus, five ſimpliciter, five cum clauſula: ad beneplacitum Sedis Apoſtolicæ, vel etiam Romani Pontificis, niſi in literis delegationis contrarium expreffum fuerit; cum ob ſingularem fidei favorem, pro quo temper conceſſa cenſetur Inquifitoribus jurisdiftio contra hæreticos, ne caſus eveniat, in quo vel non poffit inquiri in eos, vel ne eorum puniſio diutius impediatur, aut omnino omittatur. *Azor. Caftrop. Pirh. l. c. cit.*

2. Relp. Ad fecundum: officium ſeu jurisdiftionem quorumcunque Inquifitorum revocari poſſe à Pontifice extra dubium eſt. Sed & olim, dum à Generalibus Provincialibus aliis Miniſtris Ordinum S. Dominici & S. Franciſci eligebantur, ab iisdem quoque, dum videbatur, removeri poterant, poteflate etiam ad hoc, ſicut ad eligendum iis à Pontifice conceſſa, ut conſtat ex privilegiis illis Ordinibus conceſſis, & ex conſtitutionibus Innoc. & Clem. IV. utraque incipiente: *Licet ex omnibus,* hodie tamen non eliguntur amplius ab iis, ſed à Cardinalibus univerſali Inquifitori præſidentibus, aut alicubi ab Inquifitore generali; & hi ſoli à ſe electos poterunt de loco in locum transferre, aut ab officio proſus amovere, pro ut viſum fuerit expedire, ita cum *Penia q. 9.*

comment.

comment. 58. Farin. num. 32. Azor. q. 9. Castrop. num. 18. Inquisitorem tamen à se electum invitum, nec à loco, nec ab officio amovere possunt sine legitima causa solo arbitrio suo; cum in Decretis & Constitutionibus, quibus conceditur illis potestas electos à se Inquisitores mutandi & removendi, adduntur verba illa: *Si ita visum fuerit, vel si ita vobis videbitur*. Quæ, ut juxta C. non solum. de regular. in 6. Menoch. L. 1. de arb. q. 8. num. 5. non indicant plenum arbitrium, sed arbitrium regulatum jure & æquitate. Quibus non obstat, quod talis Inquisitor aliquis in delegatione dicat, se vires suas committere, dum ipse non revocavit, seu ad beneplacitum suum; quia ad beneplacitum facta concessio perpetua esse dicitur, ut probat Menoch. num. 6. & beneplacitum significat arbitrium boni viri, ut idem q. 6. num. 10. ita Castrop. à num. 19. Porro causæ ad removendum Inquisitorem ab officio in genere tres sunt, impotentia, negligentia, iniquitas. Ad impotentiam spectant infirmitas, non quidem temporalis, utpote quæ admittit substitui tantisper vicarium, sicut absentia, sed perpetua aut quasi perpetua. Senectus, si rectum iudicium tollat. Ignorantia, si tanta est, ut ignorentur ea, quæ ad hoc officium spectant; non enim fas est, Inquisitores omnia committere iudicio & consilio consultorum. Secunda causa est negligentia, qualis committitur etiam, quando contra Hæreticos non proceditur debito tempore, & hinc Hæreticus, aut de Hæresi suspectus, capiendus aufugit, vel interim, Hæresim disseminat. Et si hæc negligentia procedit ex odio vel amore lucri, ultra remotionem ab officio, si Inquisitor negligens fuerit Episcopus, suspenditur ipso facto ab officio episcopali per triennium, si fuerit alius, excommunicationem reservatam Pontifici incurrit, per Clem. 1. §. verum. h. t. in fine. Quin & si negligentia Inquisitorum fuerit gravis, incurrunt fautoriam Hæresis per c. quanta. de Sent. excomm. & C. qui potest obviare. 23. q. 3. ut Farin. q. 182. n. 24. relatis aliis. Tertia causa est iniquitas, præcipuè prætextu officii, v. g. illicita pecunia (vel quidcunque pretio æstimabile, ut Glof. in cit. Clem. v. pecuniam. Farin. q. 186. n. 134. Sanch. & alii) extorqueatur prætextu ipsius officii. Tametsi hic nomine iniquitatis quoque veniat quodcunque aliud, ac præsertim scandalosum crimen; cum Inquisitionis officium exposulet viros doctrinæ & omni virtute conspicuos juxta Constitutionem Urbani IV. incipientem: *Præcunctis*. De cætero ad removendum Inquisitorem ab uno loco in alium non requiritur culpa removendi seu mutandi, sed sufficit, ita conveniens esse, & videri illi, qui hanc potestatem mutandi habet, cum sic fieri expediat potestati gubernativæ etiam absque eo, quod opus sit illi, convenientiam hujus mutationis juridicè probare.

Quest. 187. Inquisitores delinquentes à quo puniendi?

Resp. Inquisitores hi, si sint Clerici Sæculares electi à Cardinalibus S. Officii, ab iis quorumcunque delictorum rei puniri debent; quia illis subiecti. Idem est de Electis ab Inquisitore aliquo generali propter eandem rationem, Castrop. l. c. num. 23. Si verò sint religiosi, & delinquant extra suum contra regularem observantiam, puniri eos posse à suis superioribus regularibus; non tamen si delinquant in officio Inquisitionis; quia quò ad ea delicta exempti sunt à propriis Prælati-

vi Constitutionum Alex. IV. & Clem. IV. tenent Eymer. p. 3. director. q. 12. n. 1. Locatus in judicial. Inquisit. v. Inquisitor. n. 40. Econtra cum Farin. credit Castrop. l. c. non posse eos puniri à suis Prælati, si delinquant in officio, sive extra illud pœnâ, quæ aliquo modo retardare posset exercitium officii Inquisitionis; quia in memoratis Constitutionibus eximuntur Inquisitores religiosi in officio suo exercendo à Prælatorum suorum obedientia, ita ut Prælati graviter injungatur, ne dictos Inquisitores ab executione sui officii directè vel indirectè impediunt. Possè nihilominus Prælatos religiosos contra Inquisitores sibi aliàs subditos delinquentes sumere informationes, easque ad supremum tribunal inquisitionis submittere, expectantes, quid sibi ab eodem tribunali desuper mandetur. Pro quo citat Farinacium.

Quest. 188. Qualiter procedendum in causa Hæresis?

Resp. Primò in genere: In ea procedi potest summarie simpliciter & de plano sine strepitu & figura iudicii, ut expressè deciditur in C. statuta. h. t. in 6. & constat desuper à Penia p. 3. director. q. 54. comm. 193. relatis Constitutionibus Alex. V. quæ incipit: *Cupientes*. & Urban. IV. incipiente: *Licet ex omnibus*; ac ita conformiter textui sine ulla limitatione tradunt Repertor. Inquisit. v. ordo. vers. sed quò ad talem. Roias. singul. 145. num. 13. Scacc. de jud. c. 52. n. 2. Castrop. v. d. 4. d. 8. p. 1. n. 1. contra Decian. tr. crim. l. 4. c. 34. num. 9. Quatenus is asserit, privilegium sic procedendi summarie concessum Inquisitoribus in non multum præjudicialibus; crimen autem Hæresis gravissimum sit, multumque infamet, adeoque quò ad modum procedendi non relinquendum arbitrio Inquisitoris. Procedi autem summarie & de plano in eo dicitur juxta declarationem Clem. V. in Clem. saepe contingit. de V. S. quia non exigitur libelli oblatio in scriptis facta; nec litis contestatio, & iudicium desuper agitari possit, etiam tempore feriarum, item quòd amputanda dilationes, exceptiones, & appellationes frustratorie; partium, Procuratorum, & Advocatorum contentiones & jurgia, testium superfluatorum multitudo, & loquendo univèrsim omitti possunt solennitates Juris Civilis & positivi; non tamen omittenda citatio, probationes & defensiones necessariæ, & solennitates, quæ sunt juris naturæ ac gentium, sine quibus nec justè nec valide causæ tractari possunt, Castrop. l. c. à quo singula declarata vide num. 3. §. seq. Pirh. n. 61. Tametsi autem hoc procedendi modo in causis fidei uti possint Episcopi & Inquisitores, non tamen ad sic procedendum obligantur; cum cit. C. statutum. dicatur: *Concedimus*, quod verbum non obligationem, sed licentiam significat, Locat. l. c. n. 18. Farin. q. 185. n. 19. Castrop. l. c. num. 2. Scacc. Pirh. l. cit. 2. Resp. Secundò in specie: Primò modus procedendi in crimine Hæresis viâ accusationis consuetudine abrogatus; cum in hoc tribunali constitutus sit minister publicus, vulgo dictus fiscalis, qui personam accusatoris subit, se tamen ad pœnam talionis non subseribit; quia ex necessitate officii ad bonum publicum accusat, & non nisi habeat testes, Penia. l. c. q. 14. comm. 67. vers. sed cum. Farin. q. 165. num. 40. Scacc. l. c. à num. 6. Param. de orig. Inquisit. l. 3. q. 9. n. 15. Castrop. l. c. p. 2. n. 1. Si tamen quis personam accusatoris subire velit, admittendus est, accusatione propo-